

and על הראשונים ועל האחרונים, אמת ויציב THE WORDS WITHIN עזרת אבותינו

1. The Three Eternal Truths

Much can be learned by carefully reading the words in the paragraphs which begin: **אמת** and **עזרת אבותינו** and **על הראשונים ועל האחרונים**; ויציב statements containing three eternal truths:

1. **אמת אלקי עולם מלפנו, צור יעקב, מגן ישענו, לדר ודר הוא קים, ושמו קים, וכסאו נכון, ומלכותו ואמונתו לעד קימת.**

That the **עולם של עולם** has always existed and will always exist.

2. **ודבריו קיים וקיימים, נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים. על אבותינו ועלינו, על בנינו ועל דורותינו, ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך.**

That the way of the **תורה** is forever timely.

3. **על הראשונים ועל האחרונים, דבר טוב וקים לעולם ועד, אמת ואמונה חק ולא יעבר. אמת שאתה הוא ה' אלקינו ואלקי אבותינו, מלפנו מלך אבותינו, גאלנו גאל אבותינו, יוצרנו צור ישועתנו, פורנו ומצילנו מעולם שמד, אין אלקים זולתך.**

That the **עולם של עולם** will always come to the aid of the Jewish people.

Each paragraph corresponds to a **פרשה** of **קריאת שמע**. The first paragraph corresponds to **פרשת והיה עם**. The second paragraph corresponds to **קבלת עול שמים-פרשת שמע זכירת יציאת-פרשת ויאמר**. The third paragraph corresponds to **קבלת עול מצוות-שמוע מצרים**. Together they create a formula: when **כלל ישראל** accepts the eternal truth that the **עולם של עולם** is, was and will always exist and the eternal truth that the **תורה** will always be the proper way of life, then the third eternal truth will follow; that the **עולם של עולם** will always come to our rescue and will bring the ultimate redemption.

This formula sets the stage for what follows **קריאת שמע** which is **לתפלה**.

When we study the rule of **לתפלה**, we will learn several sources for the rule. The following is one of the more difficult to comprehend:

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק א' דף ב' טור ד' /ה"א-א"ר אמי כל מי שאינו תוכף לגאולה תפילה למה הוא דומה? לאוהבו של מלך שבא והרתיק על פתחו של מלך; יצא לידע מה הוא מבקש ומצאו שהפליג, עוד הוא הפליג.

One can ask a question concerning **רב אמי**'s statement: at what point in **תפלת שחרית**

are we knocking on the **של עולם**'s door? The answer appears to be: after we utter with conviction the three eternal truths. When we interrupt the flow by being distracted or by changing the subject in any manner, the door closes before we have the opportunity to make our personal requests.

2. The phrase: **חַק וְלֹא יַעֲבֹר**.

Contained within this section is a phrase that should not be missed: **חַק וְלֹא יַעֲבֹר**. It is not unusual to see this phrase used in Responsa literature to mean a rule that no one disputes. One can presume that Rabbinic literature borrowed the phrase from the **סידור**.

3. The **ה' ימלוך לעולם ועד**: פסוק

The **ה' ימלוך לעולם ועד** פסוק is recited three times in **תפלת שחרית**; in the **שירה**; just before **שמונה עשרה** and in **קדושה דסדרה** (**ובא לציון**). Why does it appear just before **שמונה עשרה** and in **קדושה דסדרה**?

The following statement by **רבינו יהודה ב"ר יקר** in his **פירוש התפילות והברכות** concerning **קדושה** may provide a clue:

וצריך לומר ימלוך ה' לעולם אלקיך ציון וגו' שכך אמר דוד. ומן הדין היה לנו לומר ה' ימלוך לעולם ועד שהוא של תורה. אלא בשביל הזכרת ציון אנו אומרים אותו ימלוך שאמר דוד על שם אעלה את ירושלים לראש שמחתי. ובכל התפלות אנו מזכירין את ציון או ירושלים.

רבינו יהודה ב"ר יקר teaches us that the **ה' ימלוך לעולם ועד**: פסוק is the פסוק that was meant to be the third פסוק of **קדושה דסדרה**. That is why it is included in the **קדושה דסדרה** and it is translated into Aramaic. That is further why it is included in the **ברכות קריאת שמע** as the third פסוק of the **קדושה דיוצר**. **רש"י** provides supports for this concept:

רש"י שמות פרק טו', פסוק ב' – זה א-לי – בכבודו נגלה עליהם, והיו מראין אותו באצבע. ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים.

רש"י illustrates that the **בני ישראל** at the time of **סוף ים קריעת** saw a greater **נבואה** than the **נביאים**. It can be argued that **רש"י** is referring to the **מעשה מרכבה** which both **קדוש**: **יחזקאל הנביא** and **ישעיהו הנביא** saw when they witnessed the angels reciting: **קדוש** and **קדוש** **ה' ממקומו**. **רש"י** is teaching that the **נבואה** that **בני ישראל** witnessed at **סוף ים קריעת** was greater than the **נבואה** seen by **ישעיהו** and **יחזקאל**. That **נבואה** inspired **בני ישראל** to exclaim: **ה' ימלוך לעולם ועד**. Since all three פסוקים originate from **נבואות** that involve **מעשה מרכבה**, they could be joined together. They are not combined in **קדושה** because **קדושה** as an independent **תפלה** must have a request for the return of **ציון**. The פסוק of **ה' ימלוך** was substituted because it serves both purposes.

TRANSLATION OF SOURCES

א"ה- Rav Ami said: Whoever does not immediately recite Shmona Esrei after reciting the Bracha of Geula, what is he like? Like the favorite subject of a king who came and knocked on the door of the king's house. When the king went to see what the subject wanted, he found that the subject had departed so the king departed as well.

רבינו יהודה ב"ר יקר-It is necessary to recite in Kedushah: Yimloch Hashem L'Olam E'Lohaiyich Tzion, etc. which Dovid HaMelech authored. Rightfully, we should be reciting the verse: Hashem Yimloch L'Olam V'A'Ed in Kedushah because it is a verse that is found in the Torah. However in order that we may recall Tzion we recite the verse: Yimloch that Dovid Hamelech authored in conjunction with the verse: A'Aleh Et Yerushalayim L'Rosh Simchasi. In all our prayers it is required to recall Tzion or Yerushalayim.

ג-ד רש"י שמות פרק טו', פסוק ב' - זה א-לי
G-d appeared to them in all His glory and they pointed their fingers towards G-d. A maidservant saw a greater revelation at the Splitting of the Sea than any prophets ever saw.